

Гордість країни: компанії «Фармак» 90 років!

Визначні дати — це не тільки привітання і теплі слова, а й особливі моменти для того, щоб підбити підсумки, згадати пройдений шлях, оновити в пам'яті найбільш яскраві події. Найстаріший та найбільший фармацевтичний завод України відзначає ювілей — 90 років праці. Найцікавіший та при цьому непротий шлях пройшов «Фармак». Разом із підприємством змінювалися епохи, розвивалися наука, фармація, медицина.

Початок шляху

Фармак був заснований у середині 1920-х років. То був період великих випробувань для української нації. Народ був знесилений роками війни, епідемій, голоду. Інфраструктура системи охорони здоров'я того часу була повністю знищена. Ліки майже не імпортувалися, власного виробництва, яке могло забезпечити населення сучасними на той час ліками, просто не існувало.

У ці тяжкі роки прийшло усвідомлення — для країни стратегічно важливо бути впевненою у тому, що вона має сили та можливості забезпечити здоров'я свого народу. Розуміння цих істин і є початком фармацевтичної історії України.

Влітку 1925 р. в історичному районі Києва — Подолі на вулиці Кирилівській (74) на підставі декрету Раднаркому СРСР «Про місцеві трести» відкрито перший в Україні завод із виробництва синтетичних лікарських засобів — Київський хіміко-фармацевтичний завод ім. М.В. Ломоносова.

Умови, в яких доводилося розвивати новостворене хіміко-фармацевтичне виробництво, були насправді тяжкими. Завод не був забезпечений ані сучасним обладнанням, ані необхідними професійними кадрами — так починався шлях компанії до лідерства.

Першим успіхам Київський хіміко-фармацевтичний завод зобов'язаний саме наполегливій праці колективу. Невелика група інженерів та науковців під керівництвом професора І.В. Єгорова за короткий проміжок часу провели ремонтні та будівельні роботи, розробили технології синтезу першої продукції — хлороформу та саліцилової кислоти.

23 грудня 1925 р. поки що нечисленний колектив Київського хіміко-фармацевтичного заводу (якому на той час вже було присвоєно ім'я М.В. Ломоносова), що налічував 42 робітники та 12 інженерно-технічних працівників, випустив першу продукцію. Цей день і вважається днем народження заводу.

Першими отриманими синтетичними речовинами були саліцилова кислота та хлороформ. Це була стратегічно важлива продукція для СРСР. Хлороформ на той час використовувався в якості анестетика та засобу для наркозу. Саліцилова кислота — як засіб з протизапальними властивостями.

За перші роки роботи було значно розширено номенклатуру та обсяги виробництва. Вже у 1926 р. на Київському хіміко-фармацевтичному заводі було освоєно ви-

робництво очищеного та наркозного хлороформу, фармакопейної саліцилової кислоти, салолу та метилсаліцилату. У 1927 р. до цього списку додався саліцилат натрію. Наприкінці 1928 р. створено напівзаводське виробництво резорцину, хлоргідрату, ланоліну та ментолу. Київський хіміко-фармацевтичний завод ім. М.В. Ломоносова був єдиним в СРСР заводом із виробництва ментолу. У 1931 р. випущено продукції на 49,5 тис. карбованців: чистий хлороформ для наркозу — 600 кг, хлоралгідрат — 2 т, ментол — 3,3 т.

У цей період перед Київським хіміко-фармацевтичним заводом ім. М.В. Ломоносова були поставлені досить серйозні завдання. Окрім збільшення обсягів виробництва, підприємство було вимушене у дуже стислий період освоювати нові технології виробництва.

Напередодні війни фармацевтична промисловість активно розвивалася. У 1941 р. на Київському хіміко-фармацевтичному заводі ім. М.В. Ломоносова введено в експлуатацію цех з виробництва фармакопейного резорцину та значно збільшено випуск хлоралгідрату та хлороформу. Окрім цього, суттєво розширено номенклатуру виробництва — налагоджено виготовлення 15 лікарських засобів. Зокрема, трихлороцтової кислоти, уротропіну, хлориду та карбонату кальцію, амідохлорної ртуті, ефіру для наркозу та ін. Але війна змінила все.

З початку наступу німецько-фашистських військ на Радянський Союз розпочато евакуаційні заходи. З липня по жовтень 1941 р. з республіки було евакуйовано понад 550 промислових підприємств, у тому числі хіміко-фармацевтичні та медико-інструментальні заводи.

Київський хіміко-фармацевтичний завод ім. М.В. Ломоносова разом із 30 членами колективу та частиною устаткування на початку війни був вивезений з Києва. Його першим прихистком стало місто Ворошиловград. Але через те, що на початку війни ворожі сили дуже швидко просували лінію фронту, прийнято рішення щодо переміщення евакуйованих заводів глибше на схід.

Нове місцезнаходження заводу — Казань. Після завершення будівельних робіт та монтажу технологічного обладнання, вивезеного з Києва, розпочато випуск вкрай необхідної продукції. Евакуйований завод виробляв екрани для рентгеновських установок, хлоретил, стрептоцид та трипафлавін. Ця продукція направлялася до військових шпиталів, особливо тих, які знаходилися на лінії фронту. Вже з початку літа 1942 р. лікарі фронту постійно отримували необхідні медикаменти.

Після звільнення Києва від фашистських загарбників колектив заводу повернувся до майже зруйнованого міста. Зазначимо, що територія заводу суттєво не постраждала

від бойових дій, але приміщення та майно було розграбовано. Працівники Київського хіміко-фармацевтичного заводу ім. М.В. Ломоносова почали відбудову підприємства. Колективу довелося подолати тяжкі перепони того часу. На заводі відбудови стояли трудні післявоєнного соціально-економічного стану в місті — відсутність сировини та обладнання. Адаже частина технічного обладнання, що була евакуйована до Казані, не повернулася до Києва, а все, що залишилося у Києві — знищено. Саме через це німецькій владі не вдалося налагодити повноцінну роботу заводу під час окупації.

Нарешті у 1944 р. завод ім. М.В. Ломоносова розпочав випуск першої продукції: стрептоциду — 30 кг на місяць, дисульфану — 10 кг, ізафеніну — 20 кг та електроліту — 2 т. На жаль, кількість продукції була недостатньою, а потреби медичних закладів — високі. Отож задля збільшення обсягів виробництва колектив заводу працював цілодобово. У післявоєнні часи при відновленні заводу працівники нерідко залишалися на виробництві по 2–3 доби. Але усі ставилися із розумінням до цієї ситуації.

Така наполегливість дала свої плоди: вже наприкінці 1944 р. робота на заводі була повністю відновлена.

А на початку 1945 р., ще за часів війни, налагоджено роботу нових цехів: ментольного, валідольного та резорцинового. Протягом наступних 5 років запущено виробництво хініфону, хінозолу, валеріанату цинку, гідрохлориду флавакридину, синестролу, бромізовалу, карбромалу тощо.

У 1950-ті роки на Київському хіміко-фармацевтичному заводі ім. М.В. Ломоносова здійснювалася переорієнтація деяких виробничих майданчиків. Значно збільшився випуск лікарських засобів (глюкоза, хлоретил). У 1958 р. виготовлення валідолу збільшилося майже у 14 разів, а наркозного хлороформу — в 11 порівняно з показниками 1950 р. Знаковим досягненням цього періоду став початок виробництва синтоміцину та синтезу нових лікарських засобів.

Саме в цей період налагоджено виробництво рентгеноконтрастних препаратів — Білібіну, Тріомбрасту та Йодоміну. Технічну розробку процесів та безпосередньо виготовлення рентгеноконтрастних засобів було зосереджено саме на заводі ім. М.В. Ломоносова. Київський хіміко-фармацевтичний завод став лідером у виробництві цих найважливіших препаратів — він був найпотужнішим підприємством на теренах СРСР цього профілю. Завод забезпечував рентгеноконтрастними препаратами всі республіки СРСР. За даними науковців та рентгенологів, Білімін, Тріомбраст та Йодамін не поступалися за показниками зарубіжним аналогам.

Розвиток напрямку рентгеноконтрастних препаратів виявився доленосним для заводу — майже через півстоліття це дозволило підприємству розробити та почати виробництво сучасних рентгеноконтрастних препаратів для ринків ЄС.

У наступному десятиріччі завод продовжив розвиток.

Через виникнення потреби у виробництві серцево-судинного препарату, аналога Ва-

локордину, співробітниками Київського хіміко-фармацевтичного заводу розроблена необхідна документація та після отримання відповідного дозволу у 1960 р. розпочато випуск вітчизняного Корвалолу, який дуже швидко став відомим не тільки за межами України, а й СРСР. Не зайвим буде згадати, що саме Корвалол протягом багатьох років вважався візитною карткою заводу.

Наступного, 1961 р., налагоджено виробництво ще одного ексклюзивного лікарського засобу — назальні краплі Нафтизин.

На той час у цеху з виготовлення Корвалолу та Нафтизину всі виробничі процеси проводилися вручну. Отже, керівництво заводу прийняло рішення стосовно паралельного встановлення автоматичних ліній на виробництві лікарських засобів. Успішне технічне переоснащення та застосування німецького автоматичного обладнання відбулося завдяки відданій праці В.В. Цуцаріна, на той час директора заводу ім. М.В. Ломоносова, та В.Т. Жилєєва, молодого інженера, який згодом став технічним директором підприємства.

У 1965 р. розпочинається випуск за допомогою автоматизованих ліній сучасного антибіотика — Левоміцетину.

Таким чином 40-річчя заводу ім. В.М. Ломоносова відзначає з виробництвом 27 найменувань продукції, впровадженням 1500 раціоналізаторських пропозицій та винаходів.

1970-ті роки — період сталого розвитку фармацевтичної промисловості. Вже у 1975 р. стало можливим забезпечити лікарськими засобами та хімічною сировиною не тільки республіки СРСР, а й налагодити експорт $\frac{1}{3}$ всієї продукції до більше ніж 20 країн світу. Серед цих країн Ангола, Німеччина, Франція, Італія, Єгипет, Греція та ін.

1970-ті роки відзначилися також рекордами у обсягах виробництва. У 1975 р. Київський хіміко-фармацевтичний завод ім. М.В. Ломоносова виробив 165 т антибіотика Левоміцетину. Такий показник у 4 рази перевищив заплановану проектом потужність.

Наприкінці 1970-х років були запущені дві автоматичні поточні лінії. Успіх цього проекту був грандіозним. Відтепер Київський хіміко-фармацевтичний завод забезпечував повною мірою потребу республік СРСР у таких лікарських засобах, як Корвалол та Нафтизин.

З середини 1980-х років на Київському хіміко-фармацевтичному заводі ім. М.В. Ломоносова відбувалося активне реформування господарської діяльності підприємства. Знаковим та непростим рішенням стає перехід діяльності заводу за принципом повного господарського розрахунку та самоврядування, що призвело до створення ради правління, яку очолив І.І. Прибутченко, директор заводу на той час.

Розбудова незалежності

1990-ті роки — період великих випробувань. Для заводу — це час великих змін та повної перебудови. У першу чергу, відбуваються кардинальні зміни в управлінні підприємством — у 1991 р. перший у хіміко-фармацевтичній галузі завод стає акціонерним товариством. З цього моменту хіміко-фарма-

цевтичний завод ім. М.В. Ломоносова отримав нову назву — ВАТ «Фармак».

Виробничі потужності, які забезпечували сировиною заводи у всьому СРСР, водночас стали непотрібними. Вартість субстанцій була надто високою та, на жаль, стала нерентабельною.

Протягом 1991–1994 рр. «Фармак» знаходився на межі припинення існування. У 1995 р. у компанії відбулася знакова подія — генеральним директором та головою правління обрано Філю Іванівну Жебровську. Взятий нею курс розвитку дозволив побудувати сучасне фармацевтичне виробництво європейського рівня та відіграти визначну роль у становленні фармацевтичної галузі України.

Головним напрямком діяльності заводу стала радикальна переорієнтація профілю виробництва. Замість виробництва хімічних субстанцій на підприємстві почалася робота з налагодження випуску готових лікарських засобів — конкурентоспроможної продукції, яка відповідає міжнародним стандартам якості. Одним із перших нововведень стало налагодження роботи європейської виробничої лінії «Ботл-пак», що дозволило замінити застарілу скляну тару на сучасну та зручну поліетиленову упаковку. Успіх роботи вимірюється задоволеннями споживачами. Справді, оновлений Нафтизин дуже швидко завоював популярність серед українців. Після успішного початку на ВАТ «Фармак» налагоджено виробництво Фармазоліну, Фармадексу, Тайфону та Пілокарпіну. Вже у 1996 р. значно зростають обсяги виробництва — понад 157%, порівняно з показниками 1995 р. Протягом наступних років (1995–1999 рр.) асортимент продукції заводу збільшився у 3 рази.

Політика повного реформатування призвела до швидкого підвищення конкурентоспроможності ВАТ «Фармак». По суті, це було перше українське фармацевтичне підприємство, яке почало виробляти ліки європейського рівня. Оснащення заводу європейськими технологіями відбувалося у тісній співпраці з зарубіжними колегами. Завдяки цьому українські спеціалісти отримали можливість перейняти провідний світовий досвід.

Реформування зазнали всі підрозділи підприємства. У 1996 р. нове обладнання було встановлено для виготовлення лікарських засобів у формі мазей, гелів та паст. Реалізація цього проекту відбувалася із залученням науковців Інституту технічної теплофізики НАН України.

Наприкінці 1990-х років «Фармак» запустив проект з виробництва L-тироксину у таблетках. Налагодження виробництва L-тироксину — один з перших амбіційних проектів європейського масштабу. Він був пов'язаний з Чорнобильською програмою та фінансувався за рахунок програми TACIS (Technical Assistance to the Commonwealth of Independent States — Технічна допомога для країн СНД). Створений на основі тісної кооперації між українськими фахівцями (працівниками підприємства та науковцями) та австрійськими спеціалістами проект привніс нові підходи, стандарти, вимоги.

До кризи 1998 р. темпи зростання обсягів виробництва мали тенденцію до збільшення.

Та криза обумовила необхідність зменшення обсягів виробництва. Підприємству вдалося зберегти основні напрямки своєї діяльності. Вже у II півріччі 1999 р. цей показник досягнув докризового рівня.

Нове тисячоліття «Фармак» зустрів як сильне підприємство з амбіційними планами. Їх реалізація у наступні роки дозволила не тільки вивести «Фармак» на новий рівень, а й допомогти у розвитку української фармацевтичної галузі.

Ставка не на масовість, а на якість — такий підхід було запроваджено в компанії «Фармак». Введення в дію європейських виробничих ліній стало поштовхом для подальшого європейського розвитку заводу. Адже кожен такий проєкт приносить нові технології, а з ними — знання та досвід. У цей час номенклатура виробництва розширювалася, заводу вже не вистачало існуючих потужностей. «Фармак» став розвиватися без зупинки. Починаючи з 2000 р. щорічно вводилося в експлуатацію одне нове виробництво. У 2001 р. розпочато грандіозний проєкт — будівництво цеху готових лікарських засобів (ГЛЗ-1). У цьому проєкті повністю використані європейські підходи. Вперше в практиці «Фармак» (і української фарміндустрії) було задіяно проєктну компанію. Партнером проєкту стала німецька компанія «FARMAPLANT». ГЛЗ-1 було реалізовано з дотриманням вимог європейський стандартів належної виробничої практики (Good Manufacturing Practice — GMP). Слід зазначити, що на той час в Україні були відсутні вимоги щодо обов'язкової відповідності вимогам GMP.

Новітній період

На початку 2000-х років «Фармак» розпочав реалізацію ще одного колосального за своїми масштабами проєкту — виробництво Фармасуліну (інсулін). Проєкт ґрунтується на партнерстві «Фармак» та американської компанії «Eli Lilly» і розпочався ще у 1999 р. Реалізація проєкту здійснювалася в декілька етапів.

На першому «Фармак» проводив фасування, етикетування, виведення на ринок та маркетування Фармасуліну виробництва «Eli Lilly» (з продукції in bulk). «Фармак» інвестував колосальні кошти у систему забезпечення якості та впровадив у практику принципи загального управління якістю (Total Quality Management — TQM). Вже у 2001 р. розпочався випуск інсуліну короткої дії у флаконах з in bulk американського партнера «Eli Lilly». У 2006 р. впроваджено виробництво генно-інженерного інсуліну Фармасулін. Протягом наступних 5 років проведено відповідне до-

оснащення виробничих потужностей. У 2011 р. «Фармак» розпочав виробництво Фармасуліну у картриджах — сучасній формі випуску.

З 2003 р. в компанії формується бачення портфельної стратегії. Перший продуктовий портфель сформовано у 2003 р., він складався із препаратів для лікування ендокринних захворювань. На сьогодні у компанії «Фармак» є продуктивні портфелі у всіх АТС-групах, в асортименті — понад 300 найменувань лікарських засобів. Кожного року на ринок виводиться близько 20 препаратів. Асортимент ліків компанії є дуже збалансованим та вдалим.

Важливу роль у розвитку компанії зіграла міжнародна співпраця. Це стосується як програм обміну досвідом, партнерства, так і стратегії освоєння зовнішніх ринків, завдяки чому компанія стала лідером з найбільшою географією експорту серед вітчизняних фармацевтичних компаній.

Обраний підприємством курс на впровадження сучасних технологій у виробництві видався надзвичайно успішним. Це дозволило компанії «Фармак» розпочати глобалізаційні кроки. У 2000 р. делегати компанії «Фармак» вперше відвідали міжнародну платформу CPhI Worldwide. Через три роки «Фармак» вперше взяв участь у роботі CPhI Worldwide. Тоді з українською фармацевтичною промисловістю не були знайомі на міжнародному рівні. Більше того, навіть про те, що є така країна — Україна, знали не всі.

У 2015 р. «Фармак» відвідав CPhI Worldwide вже 12-й рік поспіль в якості повноправного учасника. А 2 останні роки усі члени делегації «Фармак» приходили на відкриття виставки у вишиванках. Сьогодні Україна ідентифікується у світі як молода держава зі своїм корінням, історією та традиціями. Відкритість для світу, впровадження європейських стандартів та технологій, системи забезпечення якості, участь у міжнародних виставках, багатий виробничий досвід — складові успішної стратегії, яка призвела до визнання української фармацевтичної індустрії на міжнародній арені.

Відвідуючи CPhI Worldwide, «Фармак» долучився до реалізації ще одного видатного проєкту, результатом якого стало — не більше й не менше, — виведення першого препарату українського виробництва на ринок ЄС.

У середині 2000-х років німецька компанія «CuraGita» розпочала пошук підприємства (розташованого за межами ЄС) для розробки першого генерика для оригінального рентгеноконтрастного лікарського засобу (діюча речовина — гадопентетова кислота).

«Фармак» вдалося першому синтезувати субстанцію і розробити готову лікарську форму. Було підготовлено реєстраційне досьє та зареєстровано за децентралізованою процедурою у 22 країнах ЄС першу генеричну версію препарату Магневіст. 27 листопада 2007 р., одразу після закінчення терміну дії патентного захисту оригінального препарату, автомобілі, завантажені препаратом Магнегіта, перетнули кордон ЄС. Протягом 8 років виробництва та постачання цього лікарського засобу із системи фармаконагляду ЄС не надійшло жодного повідомлення щодо непрогнозованих ускладнень.

Повне переоснащення виробничих потужностей (завершене в 2013 р.), набутий досвід дозволили ПАТ «Фармак» розпочати роботу в одному з найцікавіших напрямків сучасної фармації — розробка лікарських засобів — простих та біотехнологічних. На базі підприємства створена біотехнологічна лабораторія, де фахівці працюють над біотехнологічним синтезом.

Сьогодні значні інвестиції, знання та досвід зосереджені на розробці нових лікарських засобів. У 2015 р. відкрито новий лабораторно-технологічний комплекс, який надасть можливість проводити якісну розробку та оперативне виведення нових препаратів на ринок. Можливість випуску аналогів найновішого покоління дозволить компанії «Фармак» здійснити важливе імпортозаміщення — заповнити нішу імпортих ліків в Україні вітчизняними аналогами. Та на цьому робота у напрямку розвитку наукової складової тільки починається. У планах керівництва — створення великого наукового комплексу — науково-дослідного центру, робота якого буде рухати вперед вітчизняну фармацевтичну науку.

26 жовтня 2015 р. була створена служба медичного директора. Це стало результатом більше ніж піврічної підготовчої роботи узгоджені з ключовими підрозділами ПАТ «Фармак». Медична служба є стратегічним підрозділом компанії, тісно пов'язаним з маркетингом і просуванням препаратів з фокусом на медичні та інші наукові дані.

Медична служба застосовує наукові знання і розуміння медичної практики з використанням, в тому числі, найсучасніших міжнародних медичних та фармацевтичних баз даних та програмних ресурсів для інформаційного і проєктного з'єднання зовнішніх експертів та внутрішніх підрозділів компанії для розробки та реалізації потужних медичних стратегій і програм, які впливають на розвиток продукту, його стратегію і реальне застосування.

90-річчя підприємства відзначається ще однією важливою подією. У місті Шостка побудовано повноцінний завод з виробництва субстанцій. «Фармак» розпочинає свій шлях як завод з виробництва субстанцій, але в певний період був вимушений відмовитися від їх виробництва з економічних міркувань. Можливості сучасної інфраструктури, які закладені у заводі з нагромадження активних фармацевтичних інгредієнтів, дозволять в подальшому розвивати безпосередньо виробництво субстанцій не тільки для ПАТ «Фармак», а й для інших фармацевтичних підприємств в Україні та поза її межами.

Сходження «Фармак» до 1-ї позиції на українському ринку та лідерства в експорті — найбільш наглядний доказ успішного вибору стратегії розвитку. Цей великий успіх на висококонкурентних ринках лікарських засобів забезпечено прагненням до лідерства в усіх сегментах нашої спеціалізації, високою інноваційністю та прозорою далекоглядністю.

У 2010 р. компанія «Фармак» стала лідером серед усіх фармацевтичних компаній, що забезпечують населення лікарськими засобами та представлені на українському ринку.

За 15 років обсяги продажу компанії зросли більше ніж у 35 разів. Якщо загальні обсяги продажу компанії у 2000 р. становили 110 млн грн., то у 2015 р. цей показник для усіх брендів компанії з топ-10 досягнув більше 100 млн грн. кожний.

Новітній період життя «Фармак» увійде в історію як євроінтеграційний етап. Компанія присутня на європейських ринках вже досить давно та має стабільні продажі «традиційних ліків».

У 2013 р. створено відділ глобалізації, який працює над активізацією експортного потенціалу в цілому. Платформою для виведення нової продукції в країні ЄС обрано Польщу. Наразі 10 препаратів подано на реєстрацію в Європейському Союзі за децентралізованою процедурою, що в майбутньому дасть можливість розширити реєстрацію та виводити препарати на інші європейські ринки. Стратегічне ж завдання — це не тільки розширення присутності на міжнародних ринках, а й доведення цих проектів до сталого прибуткового бізнесу.

Ювілей — час усвідомлення соціальної ролі

За останні 15 років українське суспільство зазнало великих змін. Перший майдан, Революція гідності, війна дуже сильно змінили Україну.

Ці зміни відображаються й у ставленні до працівників, у розумінні соціальної відповідальності.

«Фармак» будує бізнес на принципах соціальної корпоративної відповідальності. Підприємство робить добровільний внесок у розвиток суспільства в соціальній, економічній та екологічній сферах, пов'язаний безпосередньо з основною діяльністю.

З початком військової агресії «Фармак» допомагає українським військовим. Підприємство долучилося до цього ще з часів анексії півострова Крим. З початку проведення антитерористичної операції на сході України ця допомога не зупиняється.

Важливим напрямом роботи є реалізація соціальних проектів, спрямованих на покращення життя наших співвітчизників. Одна з таких ініціатив — зміна ставлення українців до осіб літнього віку. Чому саме люди похилого віку? Бо щасливі й оточені турботою старенькі — ознака здорового суспільства.

За підтримки Подільської районної організації Товариства Червоного Хреста України в Києві «Фармак» ініціював спільний довгостроковий проект допомоги самотнім літнім людям «Прийомні онуки». «Фармак» взяв під опіку близько 300 осіб віком старше 80 років, що проживають на Подолі у Києві та в м. Шостка (Сумська обл.) та не мають близьких. «Фармак» буде послідовно продовжувати опікуватися ними і протягом наступних років.

Одним з результатів роботи стало видання книги спогадів найстаріших киян. 11 грудня у Колонній залі Київської міської держадміністрації (КМДА) відбулася урочиста презентація унікальної для України книги «Щоб жити. Розуміючи Київ». Її авторами стали жителі столиці похилого віку, які поділилися своїми спогадами про Київ 1930–1990-х років минулого століття. Захід організований за підтримки Департаменту культури КМДА та Товариства Червоного Хреста Подільського району м. Київ.

У такий спосіб «Фармак» прагне підтримати та залучити до суспільного життя одиноких людей літнього віку, позбавлених уваги та турботи. Більше того, видання книги стало для стареньких можливістю передати свій досвід молодому поколінню та відчути себе потрібними.

Захід зібрав чимало небайдужих людей, у тому числі й самих киян-довгожителів. Серед гостей презентації були і високоповажні особи: представники Верховної Ради України, КМДА та інших державних установ, міжнародних урядових і неурядових організацій, послі закордонних держав, а також громадські та культурні діячі.

У рамках презентації відбувся благодійний аукціон, на якому був представлений подарунковий екземпляр книги «Щоб жити. Розуміючи Київ» з особливою обкладинкою та автографами авторів, рецензентів — артистки театру і кіно Ади Роговцевої та поета і громадського діяча Івана Драча, Філі Жебровської, генерального директора ПАТ «Фармак», Тетяни Гоєнко, голови Товариства Червоного Хреста Подільського району м. Київ, та Діани Попової, директора Департаменту культури КМДА. Крім того, до уваги учасників аукціону було представлено ще 6 лотів від учасників проекту та культурних діячів столиці. Перед початком торгів з привітальним словом до гостей заходу звернулася Ольга Богомолець, заслужений лікар України, голова Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я. Під час аукціону було придбано всі 7 лотів, а після нього всі гості мали можливість придбати перші екземпляри книги ще до її появи у книгарнях міста. Загалом було зібрано 170 тисяч гривень. Усі кошти спрямовано до Товариства Червоного Хреста Подільського району м. Київ на допомогу одиноким киянам літнього віку, що знаходяться без опіки.

«Щоб жити. Розуміючи Київ» — благодійне видання, і всі кошти від його продажу передаються на підтримку осіб літнього віку під патронатом Товариства Червоного Хреста Подільського району м. Київ.

Вже 90 років «Фармак» працює задля покращення життя та здоров'я людей. «Фармак» і надалі продовжуватиме свій особливий шлях, який довів — у вітчизняній фармації й Україні є майбутнє, і ми всі готові його виборювати.

*Галина Галковська,
фото Сергія Бека та надані
ПАТ «Фармак»*

*Вперше опубліковано
у «Щотижневнику АПТЕКА»
№ 50(1021) від 28 грудня 2015 р.*